

Çok Merkezli Siyaset...

İçeriği Yazar: [Erhan SALMAN](#) [1] Zaman: Çar, 12/10/2011 - 21:46

Yazar: Okur

Vatan gazetesinden Sayın MİNE ŞENOCAKLI, SABANCI ÜNİVERSİTESİ öğretim üyelerinden Prof. Fuat Keymanla bir söyleşi gerçekleştirmiş. Ben, Sayın Keyman'ı fırsat buldukça dinleyen ve okuyan biriyimdir. Mülakattan kendimce, paylaşılabilircek pasajları, sizlerin de ilgisine sunarak, bir değerlendirme yapmak niyetindeyim.

"Artık devlet merkezci modernleşme bitti, toplum merkezli modernleşme başladı. Ne oldu? Ben vesayet eleştirilerini çok sevmiyorum ama 1950'de sine-i millete dönüldü. O gün bunu başlatan Demokrat Parti oldu. Fakat o Demokrat Parti devletten çıkmıştı. Daha sonra ikinci kez, toplumun devlete egemen olması ANAP'la gerçekleşti. Orada da serbest pazar temelinde topluma dönüldü, daha konsolide oldu toplum. 1980'lerden itibaren bir taraftan toplumun dönüşümü başladı serbest pazar temelinde, diğer taraftan da İslam'ın yükselmesiyle topluma dönüldü. Bunun temelleri de ANAP'la atıldı. Sonra bu dönüşüm Refah Partisi ve AKP ile devam etti. 1923'leri simgeleyen devlet merkezci seküler modernleşmeden bugün artık toplum merkezci, daha muhafazakâr bir modernleşmeye geçiyor Türkiye. O yüzden de herkes endişeli. Yani Demokrat Parti ile başlayan toplum merkezli modernleşmeden bugünlere gelindi... Oysa Atatürk modernleşmesi devletten aşağıya inerek dağılıyordu."

Bugün Adalet ve Kalkınma Partisinin uyguladığı politikalar, çerçevesini belirledikleri siyasi müktesebat, halkla daha iç içe olan bir izlenim. Halka daha bir ilgiyle yaklaşıyor. Ama, burada şunu belirtmek gerekir; gerçekten de AK Parti, daha önceki siyasi iktidarlara/koalisyon hükümetlerine göre, topluma daha fazla önem veren bir siyaset izledi. Politikalarının ve söylevlerinin merkezinde daha fazla "halk ve millet iradesi", "egemenlik" vurgusu yatmaktaydı. Gerçi, hâlâ bu düsturlardan vazgeçilmiş değil. Toplumla organik ilişki kurabilmeyi, Adalet ve Kalkınma Partisi, daha iyi becerebiliyor. Kamuoyunda tartışmalara neden olacak işlem ve işlere imza atmış olmasına rağmen. Ama, siyasi iktidarın, meşruiyetini, toplum geneline teşmil edememesinin de birçok soruna neden olduğu da aşikâr. Evet, bugün Adalet ve Kalkınma Partisiyle beraber, tepeden imecilik, vesayet, statükoculuk, halkın düşman görülmesi gibi, bir devlette veya çağdaş demokrasilerle idare edilen ülkelerde sözü bile arkaik kaçacak SOĞUK SAVAŞ kalıntısı refleksler, yavaş yavaş da olsa, demokratik ve hukuki çizgiye çekilmeye çalışıldı/çalışılıyor. Fakat, bunlar bir ülkenin tamamının siyasi iktidarı olması gerektiren bir hareketi, pozitif ya da toplumsal huzur bakımından yeterince sarıh de kılmıyor.

"Siyaset bilimi açısından baktığınız zaman AKP başarılı bir parti. Bu süreçleri hep seçim kazanarak geçiriyor ve bugün de seçimi kazanacak gibi gözüküyor. Ama öbür taraftan Türkiye'nin demokrasisi, toplumsal birliktelik ve güven açısından baktığımız zaman, bu aşırı güç yoğunlaşmasını da

beraberinde getiriyor ve bir parti bu anlamda çok başarılı olurken, muhalefet partilerinin zayıf olması, toplumda endişeleri, tedirginlikleri artırabiliyor. O yüzden zaten CHP'nin değişmesi, CHP'nin AKP'nin gücüne karşı bir siyasi dengeyi ortaya çıkartabilecek bir konuma gelmesi, en azından yüzde 30 oy barajını aşması ve daha da önemlisi insanların sorunlarına çözüm bulan, insanları kucaklayan, eşitlik, özgürlük, adalet gibi sosyal demokrat değerler temelinde AKP hükümeti ile muhalefet arasında bir siyasi ve toplumsal değerler dengesini kurması çok önemli. O anlamda ben CHP'nin seçim bildirgesini önemli buluyorum. Orada Türkiye'de hem siyasi güç hem de toplumsal değerler anlamında bir dengenin sağlanabileceğinin işaretleri veriliyor. Mesela aile sigortası bunun güzel sembollerinden biridir. Çünkü ilk ortaya çıktığı zaman "Bunun kaynağı ne, kaynağı var mı?" tartışması yapılıyordu. Bugün ise aile sigortasına benzer projelerin hem AKP hem de MHP tarafından içselleştirildiğini ve seçim beyannamelerine koyulduğunu gördük. Demek ki o zaman kaynaktan ziyade, CHP esasında burada önemli bir atılım yaptı ve siyasi iktidarı etkiledi. Önemli olan bu işte! Çünkü siyasi ve toplumsal dengenin ortaya çıkması bu anlamda oluyor. Yani muhalefet ne kadar yapıcı ve güçlü olursa, Türkiye'yi yöneten yapıyı da o kadar demokrasi rayında tutuyor. Türkiye'nin yapması gereken bu zaten... O yüzden de CHP'nin aktif olması, sosyal demokrat değerlere gitmesi, AKP'yi etkilemesi, oylarını artırması, sadece CHP seçmenleri için önemli değil, aynı zamanda Türkiye'nin geneli için de önemli. Çünkü bu şekilde hem parlamentoda bir siyasi denge göreceğiz hem de toplumsal kutuplaşmadan çıkabilme olanağımız olacak."

Yukarıdaki görüşlerin, bence, son satırları gerçekten de Türkiye'deki demokrasi ve huzurun geleceği veçhelerinden hayati derecede önemlidir. Demokrasinin, sürdürülebilir ve istikrarlı bir rejimin, ülkede farklılıkların ve özel hayatların devamı açısından, demokratik kültürümüzün daha fazla çoğulculuğa, dikkat ediniz "çoğunluğa" değil, daha fazla farklı renklerin temsiline gereksinimi var. Siyasi iktidar, siyaset kurumu içinde tek başına bırakılır, muhalifleri olan gruplar, sadece belli zümrelerin "aferini" almak adına siyasa izler ve etliye sütlüye karışmazsa, SAYIN KEYMAN'IN belirttiği üzere, siyasal erkin kullanımında aşırı bir yoğunlaşma yaşanır. Siyaset etmenin önünü açabilmek için, ülkedeki temsiliyet kabiliyetinin arttırılması gerekir. Şuan nazarıyla kamuoyunun kilitlendiği husus, %10 barajının çok yüksek olduğudur. Siyasi iktidarın kendince ileri sürdüğü argüman- bu barajın %10'da kalabilmesi için- siyasal istikrarın devamıdır. Böyle olunca, kamuoyunda zuhur eden problemlerin tartışılarak, daha makul çerçevede çözüme kavuşturulması zorlaşıyor. Kamuoyu denen, bir ülkedeki politik olsun iktisadi olsun, toplumsal hassasiyet, daha çok belirli kesimin-çoğunluğa sahip olanların- zaviyesinden seslendirilir oluyor.

Bugün, ben, Cumhuriyet Halk Partisinin, kendisini yenilemeye yönelik çabalarını küçümseyen, ya da bunun altında bir "bit yeniği" arayan kesimleri, anlamakta güçlük çekiyorum. Bunların içinde de özellikle "liberal" isimlere daha da çok şaşıyorum.

CHP'nin, kendini, değişen siyasal paradigmaya göre yeniden yapılandırmasının nesi kötü? Ha! Bunun samimiyetini araştırmak veya bunun gerçek bir hüsnüniyet olmadığını sorgulamak ayrı bir mevzu. Daha en baştan muhaliflik bayraklığını çekmek, senelerdir eleştirilen Cumhuriyet Halk Partisinin düzeyene düşmek değil midir?

Özellikle, bizim yapıcı ve ekleyici- ülke siyasetinin üzerine bir şeyler koymaya uğraşan- siyaset merkezlerine ihtiyacımız yok mu? Hani bir aralar, İslam'ı, siyasetlerinin odağına yerleştirenler için Siyasal İslamcılık yapanlar için sık kullanılan bir tabir vardı: Bunlar takiye yapıyor diye... Sanırım, aynı şeyi, liberaller ile "sözde solcu ve sosyal demokratlar", yenilenmeye çabalayan Cumhuriyet Halk Partisi için yapıyorlar. Devletin sözcülüğünü yapmayan, erken cumhuriyet döneminin "jakobenizmini" uygulamaya tenezzül etmeyen, statükoculuktan güç almaktan vazgeçme evrelerindeki CHP'nin ülkemiz siyaset havzasına faydası mı olur zararı

mı?

Bir değişim yaşanıyor. Ve sanırım, Cumhuriyet Halk Partisi de bu yenedünya düzenine ayak uydurma niyetinde. Fakat, siz, CHP'nin geçmiş dönemlerine takılıp kalırsanız, aynı bir plağın takılıp kalması gibi, dönüp dönüp; ama CHP'Sİ de statükocu, katı laikçi, devlet sözcüsü bir parti/partiydi diye mızızlanmaya devam ederseniz, bu durumda sizin lakırdılarınızın da "iyi niyetle" söylenmediği ileri sürülebilir.

Ülkemizin demokratik kültürünün olgunlaşması, çözüm üretme seviyesinin yükselmesi, tek bir kanaldan beslenmeyle mi daha iyi kotarılır; yoksa daha fazla kanalın açık tutulmasıyla mı? Milliyetçi Hareket Partisinin, bugün hırçın siyaset yapma tarzını bırakarak, daha makro ölçekli politika izlemeye yönelmesi, halihâzırdaki durumundan daha az mı bir "şey"dir? Milliyetçi reflekslerle sadece, kısıtlı ve dar bir siyasal hareket olarak kalıyor. Yani, ne acı, gelecek dönemlerde Milliyetçi Hareket Partisi için, iktidar adayı diyebilir miyiz, diyebiliyor muyuz? Neden? Çünkü, MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ de BDP gibi belli milli değerlerin takipçiliğini yapan parti de ondan.

Tüm bu gerçeklikler doğrultusunda, siyaset kurumunun dengede ve kontrol altında tutulabilmesi bakımından güçlü bir muhalefete her zaman ihtiyaç vardır. Fakat, bu güçlü muhalefet, sadece lakırdı üreten değil; aynı zamanda proje ve program sunabilen bir muhalefet de olabilmelidir. Kendi açımdan, Cumhuriyet Halk Partisine gereğinden fazlaca abanan ve yüklenen kesimlere itirazım var. CHP'SİNİN kabuk değiştirmesi güzel ve fevkâlade olumlu bir tekâmüldür. Neden, biraz daha beklemek varken, hemencecik yaftayı yapıştırmak...?

Eğer, ADALET VE KALKINMA PARTİSİNİN, başını alıp gitmesine, aşırı ve yoğun güç merkezine dönüşmesine gönüller razı değilse, biraz daha tahammüllü olun; CHP'NİN hatasına, siz bari düşmeyin, azıcık daha tahammüllü olun, zor bir şey olmasa gerek...

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (19/04/2024 - 18:45 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/okur-makale/cok-merkezli-siyaset>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/erhan-salman>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>

